

KGAOLO 4**PALAMENTE****Popego ya Palamente**

42. (1) Palamente e arognatswe ka –
- Ntlokokoano Bosetšhaba; le
 - Khansela ya Bosetšhaba ya Diporofense.
- (2) Ntlokokoano Bosetšhaba le Khansela ya Bosetšhaba ya Diporofense di tsaya karolo mo go tlhameng molao go ya ka mokgwa o o tthalositsweng mo Molaotheo.
- (3) Ntlokokoano Bosetšhaba e tlhophilwe go emela batho le go netefatsa puso ya batho go ya ka Molaotheo. E dira seo ka go tlhopa Moporesidente, ka go tlamela ka foramo ya bosetšhaba go sekaseka merero ya setšhaba, ka go tlhama molao, go tthatlhoa le go lebelela tiro ya khuduthamaga/puso.
- (4) Khansela ya Bosetšhaba ya Diporofense e emetse diporofense go netefatsa fa puso ya bosetšhaba e e la tlhoko dikgatlhegelo tsa diporofense. E dira seo bogolo ka go tsaya karolo go ditsamaiso tsa peomolaole go tlamela ka foramo ya bosetšhaba gore setšhaba se sekaseke merero e e amang diporofense.
- (5) Moporesidente a ka bitsa kopano e e kgethegileng ya Palamente nako nngwe le nngwe go dira tiro e e kgethegileng;
- (6) Bonno jwa Palamente ke Motse Kapa, mme Molao wa Palamente yo o rebotswebg go tsamaelana le karotlaleletso 76(1) le(5), o ka tlhomasisa gore bonno jwa Palamente bo nne felo gongwe.

Matla a semolao a Rephaboliki

43. Mo Rephaboliking, matla a go tlhama molao a –
- makala a bosetšhaba a puso a rwele ke Palamente, go ya ka tlhaloso ya karolo 44;
 - makala a puso ya porofense a rwele ke ntlopeomolao ya porofense go ya ka tlhaloso ya karolo 104; mme
 - ya makala a puso selegae e rwele ke Dikhansela tsa Bommasepala go ya ka tlhaloso ya karolo 156.

Matla a semolao a naga

44. (1) Bothati ba peomolao ya bosetšhaba jaaka bo rwele ke Palamente –
- (a) matla ao a reboletswe Ntlokokoano Bosetšhaba –
 - (i) go tlabelola Molaotheo;
 - (ii) go atlenegisa molao tebang le morero mongwe le mongwe, go akarediwa morero o o wa tiro o o tlabelositsweng mo Mametlelelo 4, mme go sa akarediwe, fela go tsamaelana le karolo (2), morero wa tiro o o tlabelositsweng mo Mametlelelo 5; le
 - (iii) go abela bothati bongwe le bongwe jwa semolao jwa lekala lengwe le lengwe la puso dithata tsa yona tsa molao; ntle le thata ya go tlabelola Molaotheo; le
 - (b) go mametlelela Khansela ya Bosetšhaba ya Diporofense ka maatla –
 - (i) a go tlabelola Molaotheo, go ya ka karolo 74;
 - (ii) go atlenegisa molao go ya ka karolo 76, tebang le morero mongwe le mongwe wa tiro e e tlabelositsweng mo Mametlelelong 4, le morero mongwe le mongwe yo go tlabeloegang gore o atlenegisiwe go tsamaelana le karolo 76 ya Molaotheo, le
 - (iii) go sekaseka go ya ka karolo 75, molao mongwe le mongwe yo o atlenegisitsweng ke Ntlokokoano Bosetšhaba.
- (2) Palamente e ka tsereganya ka go aatlenegisa molao go ya ka karolo 76(1) tebang le morero yo o lebaganyeng le tiro e e tlabelositsweng mo Mametlelelo 5, fa go tlabeloega –
- (a) go tshegetsatshireletso ya bosetšhaba;
 - (b) go tshegetsatsitso jwa ikonomi;
 - (c) go tshegetsatsa maemo a kelo ya bosetšhaba a a botlhokwa;
 - (d) go tlabelama maemo tekanyetso a a lebaganeng le thebolo ya ditirelo; kgotsa
 - (e) go tlabela porofense go tsaya dikgato tse di sa isa itumediseng, tse di amang dikgatlhegelo tsa porofense e nngwe ka mokgwa o sa itumediseng, kgotsa naga ka bophara.
- (3) Molao tebang le morero o o botlhokwa go, kgotsa o maleba le tiragatso ya thata e amang morero mongwe le mongwe o o kwadilweng mo Mametlelelo 4.
- (4) Fa e diragatsa matla a yona a semolao, Palamente e tlangwa fela ke Molaotheo, e bile e tshwanela go dira go ya ka Molaotheo le mo maparego a Molaotheo.

Melawana le ditaelo tlhakanelo le dikomiti tlhakanelo

45. (1) Ntlokokoano Bosetšhaba le Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense e tshwanetse go tlhama komiti ya melawana le ditaelo tlhakanelo go dira melawana le ditaelo tebang le merero ya ntlokokoano le Khansele go akarediwa melawana le ditaelo –
- go tlhathomisa tsamaiso tebang le ntshetsopele ya thulaganyo ya molao, go akarediwa go tlhoma ga selekanyetso sa nako mabapi le go wediwa ga kgatho nngwe le nngwe mo tiragatsong;
 - go tlhama dikomiti tlhakanelo tse na leng maloko go tswa go Ntlokokoano Bosetšhaba le Khansele ya Diporofense go sekaseka le go bega ka Melaotlhommo e e akannngwang mo karolo 74 le 75 e e rometsweng go komiti ya mothale oo;
 - go tlhama komiti ya tlhakanelo go sekaseka Molaotheo bonnyeng gangwe ka ngwaga; le
 - go laola merero ya –
 - melawana ya komiti tlhakanelo;
 - komiti ya botsereganyi;
 - komiti ya tshekatsheko ya Molaotheo; le
 - komiti tlhakanelo nngwe le nngwe e e tlhomilweng go ya ka mabaka a temana (b).
- (2) Ditokololo tsa kabinete, ditokololo tsa Ntlokokoano Bosetšhaba le baemedi bao Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense ba na le ditshwanelo le ditshireletesego fa pele ga Komiti tlhakanelo ya Ntlokokoano Bosetšhaba le Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense fela jaaka ba nale ditshwanelo tseo fa pele ga Ntlokokoano kgotsa Khansele ya Diporofense.

Kokoano Bosetšhaba**Sebopego le ditlhopho**

46. (1) Ntlokokoano Bosetšhaba e tlhamilwe ka maloko a fa tlase ga 350, mme eseng e go feta banna le basadi ba le 400 ba ba tlhophilweng jaaka ditokololo go ya ka lenaane la ditlhopho le le –
- tlhalosiwang ke molao wa bosetšhaba;
 - ikaegileng ka lenaane le le twaelegileng la bosetšhaba ya leano la ditlhopho;

- (c) letlelelang selekanyetso sa dingwaga di le 18 mabapi le go tlhophya; le
 - (d) tlamelang, ka kakaretso kemedi ya tekanyetso.
- (2) Molao wa Palamente o tshwanetse go tthomamisisa selekanyo sa palo ya maloko a Ntlokokoano Bosetšhaba.

[Karolotlaetso. (1) e e tlhabolotsweng ka karolo 1 ya Tlhabololo ya Bolesome ya Molaotheo wa Molao wa 2003 le ka k. 1 ya Tlhabololo ya Bosometlhano ya Molaotheo wa Molao 2008.]

Botokololo

47. (1) Moagi mongwe le mongwe yo o letleletsweng go tlhophya mo Ntlokokoano Bosetšhaba e ka nna tokololo ya Ntlokokoano kwa ntle ga –
- (a) mongwe le mongwe yo o thapilweng ke puso kgotsa a direla puso, e bile a amogela moputso boemong jwa tiro eo, kgotsa tirelo ntle le –
 - (i) Moporesidente, Motlatsa Moporesidente, Ditona le Batlatsa Ditona; le
 - (ii) Batlhankedi bangwe ba ditiro tsa bona di tshwanang le ditiro tsa maloko a Ntlokokoano, e bile Ntlokokoano Bosetšhaba e tthomamisitse ditiro tseo ka go tshwana ka molao wa bosetšhaba;
 - (b) Barongwa ba leruri ba Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense kgotsa ditokololo tsa kgotla peomolao ya Porofense kgotsa lekgotla la bommasepala;
 - (c) Mokoloti yo o sa tlhabologeng;
 - (d) Mongwe le mongwe yo o tthomamisistweng a sa itekanela ke kgotlatshekelo ya Rephaboliki ya Aforika Borwa; kgotsa
 - (e) Mongwe le mongwe yo o othhailweng Morago ga go tsengwa tirisong ga karolo eno, e bile a otlhaiwa dikgwedi di feta 12 mo teng ga kgolegelo, ntle le boikgethelo ja tuelo ya tšhelete, le fa e le mo teng ga Rephaboliki, kgotsa kwa ntle ga Rephaboliki; fa maitshwaro a bontshang bosenyi e ka nna tlolomolao mo Rephaboliking; mme, ga go ope yo o tla tselwang gore o othhailwe go fitlhela boikuelo kgatthanong le katlhlo le kotlhao di tthomamisiswa, kgotsa go fitlhela boikuelo bo felelwa ke nako. Pelesetso go ya ka temana eno e fela dingwaga di le tlhano morago ga go wediwa ga katlhlo.
- (2) Motho yo go sa kgonagaleng gore a nne lelolo la Ntlokokoano Bosetšhaba go ya ka ditaello tsa karolotlaletso (1)(a) kgotsa (b) a ka nna ntlhopheng wa Ntlokokoano go tsamaelana le tekanyetso ngwe le ngwe e e tthomilweng ka molao wa bosetšhaba.

- (3) Motho o latlhegelwa ke go naa le tokololo ya Ntlokokoano Bosetšhaba fa motho yoo –
- a sa kgone go ka tlhophiwa; kgotsa
 - a seyo mo Ntlokokoano ntle le tumelelo mme melao le ditaelo le melao ka Ntlokokoano di tthalosa gore o tshwanetse go latlhegelwa ke boloko, kgotsa
 - o kgaotsa go nna leloko la lekoko le le motlhophileng jaaka leloko la Ntlokoko.

[Karolwana. (3) boemong jwa karolo 2 ya Tlhabololo ya Bolesome ya Molaotheo wa Molao wa 2003 le ka k. 2 ya Tlhabololo ya Bosomethlano ya Molaotheo wa Molao 2008.]

- (4) Diphatlhatiro tsa Ntlokokoano Bosetšhaba di tshwanetswe go tladiwa go ya ka molao wa bosetšhaba.

Go Ikano kgotsa boitlamo

48. Pele ditokololo tsa Ntlokokoano Bosetšhaba di simolola go dira ditiro tsa bona tsa bokhuduthamaga, di tshwanetse go ikana kgotsa go itlama ka boikanyego go Rephaboliki le kobamelo ya Molaotheo, go ya ka Mametlelelo 2.

Paka ya Kokoano Bosetšhaba

49. (1) Ntlokokoano Bosetšhaba e tlhophiwa paka ya dingwaga di le tlhano.
- (2) Fa Ntlokokoano Bosetšhaba e fedisiwa go ya ka karolotlaetso 50 kgotsa fa paka ya yona e fela, Moporesidente, ka kgoeletso, o tshwanetse go bitsa le go baya matsatsi a ditlhopho, tse di tshwanetseng go tshwarwa mo nakong ya matsatsi a le 90 morago ga letsatsi la go nyelediwa ga Ntlokokoano, kgotsa go fela ga paka eo. Kgoeletso ya go umaka le tshomamiso ya matsatsi a ditlhopho a ka umakiwa pele kgotsa Morago ga go fela gap aka ya Ntlokokoano Bosetšhaba.

[KI(2) e emetswe k. 1 ya Tlhabololo ya Bothano ya Molaotheo wa Molao wa 1999.]

- (3) Fa dipholo tsa ditlhopho tsa Ntlokokoano Bosetšhaba di sa itsisiwe ka nako e boletseng go ya ka karolo 190, kgotsa fa ditlhopho di kgapelwa thoko ke kgotlatshekelo, Moporesidente o tshwanetse go itsise le go tshomamisa letlha le lengwe la ditlhopho, tseo di tshwanetseng go tshwarwa mo nakong ya matsatsi a le 90 morago ga go fela ga paka eo kgotsa ka letlha le ditlhopho le di kgaphetseng thoko ka lona.
- (4) Ntlokokoano Bosetšhaba e dula e na le matla a go dira go simolola ka nako eo e

fedisitsweng ka yona, kgotsa nako ya go fela gap aka ya yona, go fitlhela ka letsatsi pele ga ditlhopho tsa Ntlokoano e nngwe.

Go fedisiwa ga Ntlokoano Bosetšhaba pele ga bokhutlo jwa paka ya yona

50. (1) Moporesidente o tshwanetse go fedissa Ntlokoano Bosetšhaba fa –
- (a) Ntlokoano e amogetse tshwetso ya go fedisiwa go ya ka diboutu tsa bontsi jwa ditokololo tsa yona; le
 - (b) fa go fetile dingwaga di le tlhano e sale Khuduthamaga e tlophilwe.
- (2) Moporesidente wa nama-o tshwere o tshwanetse a fedisa Ntlokoano Bosetšhaba fa –
- (a) go na le phatlhatiro mo ofising ya Moporesidente; le
 - (b) fa khuduthama e palelwa ke go tlhopho Moporesidente o mošwa mo nakong ya matsatsi a le 30 morago ga go tlhagelela ga phatlhatiro.

Dipitso le dipaka tsa khunologo

51. (1) Morago ga ditlhopho, pitso ya ntlha ya Ntlokoano Bosetšhaba e tshwanetse go tshwariwa ka nako le letlha le le tlhomamisistweng ke Molaodi Mogolo, mme e seng fela morago ga matsatsi a le 14 fa dipholo tsa ditlhopho di fetsa go itsisiwe. Khuduthamaga e ka tlhomamisa nako le bolelele jwa nako ya dipitso le dipaka tsa khunologo.

[Kl.(1) boemong jwa k. 1 ya Tlhabololo ya Bothano ya Molaotheo wa Molao wa 2001.]

- (2) Moporesidente a ka bitsa kopano e e kgethegileng ya Ntlokoano Bosetšhaba, nako nngwe le nngwe go tshotla merero e e kgethegileng.
- (3) Dikopano tsa Ntlokoano Bosetšhaba di letleletswe go nna mo lefelong le lengwe ntle le bodulo jo bo tlwaelegileng jwa Palamente fela ka ntlha ya mabaka a dikgatlhegelo tsa setšhaba, pabalesego kgotsa kgonagalole le fa seo se letleletswe go ya melao le ditaello tsa Ntlokoano.

Mmusakgotla le Motlatsa Mmusakgotla

52. (1) Mo kopanong ya ntlha morago ga ditlhopho tsa yona, kgotsa fa go le botlhokwa go tlatsa phatla, Ntlokoano Bosetšhaba e tshwanetse go kgetha Mmusakgotla le

Motlatsa Mmusakgotla mo gare ga ditokololo tsa yona.

- (2) Moatlhodi Mogolo o tshwanetse go etelapele tsamaiso fa go tlhophiwa 36 Mmusakgotla, kgotsa go laela moatlhodi mongwe go dira jaalo. Mmusakgotla o tshwanetse go etelapele tsamaiso fa go tlhophiwa Motlatsa Mmusakgotla.
- [Kl.(2) boemong jwa k. 2 ya Molaotheo Tlhabololo ya Borataro Molao wa 2001.]
- (3) Tsamaiso e e tlhalositsweng mo Kgaolo A ya Mametlelelo 3 e dirisiwa fa go tlhophiwa Mmusakgotla le Motlatsa Mmusakgotla.
 - (4) Ntlokokoano Bosetšhaba e ka tlosa Mmusakgotla kgotsa Motlatsa Mmusakgotla mo tirong fa go na le tumelano. Bontsi jwaa ditokololo tsa Ntlokokoano di tshwanetse go nna teng fa go diriwa tshwetso.
 - (5) Go ya melao le ditaello tsa yona, Ntlokokoano Bosetšhaba e ka tlhophiwa mo gare ga ditokololo tsa yona batlhankedi ba bangwe go thusa Mmusakgotla le Motlatsa Mmusakgotla.

Ditshwetso

53. (1) Ntle le fa Molaotheo o laola ka tsela nngwe –
 - (a) bontsi ba ditokololo tsa Ntlokokoano Bosetšhaba di tshwanetse go nna teng pele go boutelwa Molaotlhomong kgotsa tlhabololo ya Molaotlhomong.
 - (b) bonnye nngwe-tharo ya ditokololo e tshwanetse go nna teng pele go diriwa boutu ka ga morero mongwe le mongwe fa pele ga Ntlokokoano; mme
 - (c) dipotso tsothe tsa Ntlokokoano di rarabololwa ka tumelano ya bontsi jwa diboutu.
- (2) Tokololo ya Ntlokokoano Bosetšhaba e etelelang pele ditsamaiso ga e ena boutu ya tlwaelo; mme–
 - (a) o tshwanetse go dira boutu ya makgaolagang fa diboutu di le maleka matlhakore oo mabedi; bile
 - (b) a ka boutu ka tlwaelo fa potso e tshwanetse go swediwa ka tumelano ya bonnye jwa pedi-tharo ya ditokololo tsa Ntlokokoano.

Ditshwanelo tsa ditokololo dingwe tsa Kabinete le Batlatsa Tona mo Ntlokokoano Bosetšhaba

54. Moporesidente le tokololo nngwe le nngwe ya Kabinete kgotsa Motlatsa Tona mongwe le mongwe yo e seng tokololo ya Ntlokokoano Bosetšhaba go tsaamaelana le melao le ditaello tsa Ntlokokoano a ka, tsenela kopano e bile a ka bua mo Ntlokokoano, mme fela ga a tshwanela go bouta.

[Kl.(54) boemong jwa k. 4 ya Tlhabololo ya Borataro ya Mplaptheo wa Molao wa 2001.]

Dithata tsa Ntlokokoano Bosetšhaba

55. (1) Go diragatsa dithata tsa yona tsa semolao, Ntlokokoano Bosetšhaba e ka—
- sekaseka, atlanegisa, tlhabolola kgotsa kgaphela thoko molao mongwe le mongwe yo o tlhagelelang fa pele ga Ntlokokoano; le
 - go simolola kgotsa go baakanya molao, ntle le Melaotlhommo ya ditšhelete.
- (2) Ntlokokoano Bosetšhaba e tshwanetse go tlamela ka maemo —
- go netefatsa fa ditheo tsotlhe tsa khuduthamaga tsa lekala la puso ya bosetšhaba a ikarabela go Ntlokokoano Bosetšhaba; le
 - go netefatsa tebelelo go —
 - tiragatso ya bolaodi jwa khuduthamaga ya bosetšhaba, go akarediwa le tiragatso ya molao; le
 - setheo sengwe le sengwe sa puso.

Bopaki kgotsa tshedimosetso fa pele ga Ntlokokoano Bosetšhaba

56. Ntlokokoano Bosetšhaba kgotsa ngwe le ngwe ya dikomiti tsa yona di ka —
- bitsa mongwe le mongwe go tlhagelela fa pele ga yona go tlamela ka bopaki a ikanne kgotsa tshepisitse kgotsa go thagisa ditokomane;
 - kopa mongwe le mongwe kgotsa setheo sengwe le sengwe go dira pegelo go Ntlokokoano Bosetšhaba;
 - patelela go tsaamaelana le ditaello tsa molao wa bosetšhaba kgotsa melawana le ditaello, mongwe le mongwe kgotsa setheo sengwe le sengwe go itepatepanya le mabaka a tagafara kgotsa ditlhokego go tsaamaelana le ditaello tsa temana (a) kgotsa (b); le
 - go amogela diphetišene, dingongorego kgotsa ditlhogiso tsa batho ba ba na leng kgaltheho kgotsa ditheo.

Dithulaganyo tsa ka fa teng, ditsamaiso le taolo ya Ntlokokoano Bosetšhaba

57. (1) Ntlokokoano Bosetšhaba e ka –
- Tlhomamisa le go laola dithulaganyo tsa yona tsa tsamaiso le ditsela ya tsamaiso, le—
 - go dira melaa le ditaelo tebang le merero ya yona, mme e etse tlhoko kemedi le botsaya karolo jwa botlhe ka kgololosego.
- (2) Melawana le ditaelo tsa Ntlokokoano Bosetšhaba di tshwanetse go tlamela ka –
- go tlhamiwa, sebopego, dithat, ditiro, tsamaiso le paka ya dikomiti tsa yona;
 - botsaya karolo mo ditsamaisong tsa Ntlokokoano le dikomiti tsa yona tsa makoko a potlana a na leng boemedi mo Ntlokokoano, ka mokgwa wa kgololosego;
 - thuso ya tšhelete le tsamaiso ya lekoko lengwe le lengwe le le na leng kemedi mo Ntlokokoano go ya ka selekanyo sa baemedi ba sona, go kgontsha lekoko le moeteledipele wa lona go dira ditiro tsa bona mo Ntlokokoano ka manontlhotlho; le
 - kamogelo ya moeteledi wa lekoko le legolo la kganetso mo Ntlokokoano jaaka Moeteledi wa Kganetso.

Ditetelelo

58. (1) Ditokololo tsa Kabinete, Batlatsa Ditona le ditokololo tsa Ntlokokoano Bosetšhaba –
- ba na le kgololosego ya puo mo Ntlokokoano le mo dikomiting tsa yona, go ya ka melawana le ditaelo tsa yona; e bile
 - ga ba rwale maikarabelo a kgetsi ya ngongorego ya semolao kgotsa ya bosenyi, go tshwarwa, kotlhao ya kgolegelo kgotsa tuelo boemong jwa molato ka ntlha ya –
 - sengwe le sengwe se ba se buileng, ba se kwadileng kgotsa tlhagisitseng mo Ntlokokoano kgotsa go nngwe le nngwe ya dikomiti tsa yona; kgotsa
 - sengwe le sengwe se se utulotsweng ka ntlha ya se ba se buileng mo, se rebotseng fa pele ga, kgotsa tlhagisitseng mo Ntlokokoano kgotsa nngwe le nngwe ya dikomiti tsa yona.

[K.58 boemong jwa k. 4 ya Molaotseo wa Tlhabololo ya Borataro ya Molao wa 2001.]

- (2) Ditetelelo le ditshireletsego tse dingwe tsa Ntlokokoano Bosetšhaba, ditokololo tsa

kabinete le ditokololo tsa Ntlokokoano di ka atlenegisiwa ka molao wa Bosetšhaba.

- (3) Meputso, diallawanse le ditshiamelo tse di duelwang ditokololo tsa Ntlokokoano Bosetšhaba di duelwa ka tlhamalalo go tswa go Letlole la Lotseno la Bosetšhaba.

Go Phitlhelelega ga le botsaya karolo jwa setšhaba mo Ntlokokoano Bosetšhaba

59. (1) Ntlokokoano Bosetšhaba e tshwanetse –
- (a) go kgonagatsa botsaya karolo jwa setšhaba mo melaong le mo mererong e mengwe ya Ntlokokoano le dikomiti tsa yona; le
 - (b) go tsamaisa merero ya yona mo phatlalatseng, le go tshwara dikopano tsa yona, le ya dikomiti tsa yona mo phatlalatseng; mme, go tshwanetse go tsewa dikgato tse di maleba –
 - (i) go laola phitlhelelo ya botlhe, go akarediwa phitlhelelo ya Ntlokokoano le dikomiti tsa yona ke baphasalatsi; le
 - (ii) go rulaganya phuruphutso ya mongwe le mongwe, mme fa go le maleba, kiletso ya go tsena kgotsa go tlosiwa ga mongwe le mongwe.
- (2) Ntlokokoano Bosetšhaba ga ya tshwanela go thibela setšhaba, go akarediwa le baphasalatsi go tsenela kopano ya nngwe ya dikomiti tsa yona, ntle le fa go le matshwanedi e bile go siame go dira jaalo mo pontsheng le kgololosego ya mo setšhaba.

Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense

Sebopego sa Khansele ya Bosetšhaba

60. (1) Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense e bopilwe ka moemedi a le nosi go tswa go porofense nngwe le nngwe, e na le baemedi ba le lesome.
- (2) Baemedi ba ba lesome ke –
- (a) Baemedi ba bane ba ba kgethegileng e leng –
 - (i) Tonakgolo ya porofense kgotsa, fa Tonakgolo e seyo, tokololo nngwe le nngwe ya kgotla-peomolao ya porofense e e tlhopilweng ke Tonakgolo ka kakaretso kgotsa mabapi le tiro e e kgethegileng fa pele ga Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense; le
 - (ii) baemedi ba bangwe ba bararo ba ba kgethegileng, le

- (b) baemedi ba ba rataro ba leruri ba ba kgethilweng go ya ka ditaelo tsa karolo 61(2).
- (3) Tonakgolo ya porofense, kgotsa fa Tonakgolo a seyo, tokololo ya barongwa ba porofense yo o tihopilweng ke Tonakgolo, Tonakgolo ke ena moeteledipele wa kemedi.

Kabelo ya baemedi

61. (1) Makoko a a na leng boemedi mo Kgotla-peomolao ya porofense ba letleletswa go nna le barongwa mo boemeding jwa porofense go ya ka tekanyetso e e tthalositsweng mo Karolo B ya Mametlelelo 3.
- (2) (a) Mo malatsing a le 30 morago ga phatlatsa ya dipholo tsa ditlhopho, kgotla-peomolao ya porofense, e tshwanetse –
- (i) go tihomamisa, go tsamaelana le molao wa bosetšhaba gore ke barongwa ba le kae ba ba tla nna kemedi ya leruri, e bile gape ke ba kae ba ba tla nngang baemedi ba ba kgethegileng; le
 - (ii) go tihopa barongwa ba leruri go ya ka mokgwa tihagiso ya makoko.
- (b)

[Tema (b) e tlogetswa ke Molaotheo Tlhabololo ya Bosomenne wa Molao wa 2008.]

[Kl.(2) [Kl.(2) boemong jwa k. 1 ya Molaotheo Tlhabololo ya Borobongwe ya Molao wa 2002 le ka k. 1 ya Molaotheo Tlhabololo ya Bosomenne wa Molao wa 2008]

- (3) Molao wa bosetšhaba o o tthalositsweng mo karolotlaleletso (2)(a) e tshwanetse go netefatsa kemedi botsaya karolo jwa makoko-potlana mo maphateng oo mabedi, go kemedi ya leruri le kemedi e e kgethegileng ka mokgwa wa khololosego.
- (4) Kgotla-peomolao ya porofense ka tumelelano ya Tonakgolo le baeteledipele ba makoko a a na leng tetla ya baemedi ba ba kgethegileng go barongwa ba porofense, e tshwanetse go tihopa barongwa ba ba kgethegileng, nako le nako ga go tihokega, go tswa go maloko mangwe a kgotla-peomolao.

Baemedi ba leruri

62. (1) Motho yo o kgethilweng jaaka moemedi wa leruri o tshwanetse go nna le tshiamelo ya go nna tokololo ya kgotla-peomolao ya porofense.
- (2) Fa motho yo e leng tokololo ya kgotla-peomolao ya porofense a tlopiwa jaaka

moemedi wa leruri, motho yoo o tlogela go nna tokololo ya kgotla-peomolao ya porofense.

- (3) Baemedi ba leruri ba tlhophiwa paka e felang -
- (a) ka bonako, pele ga kopano ya ntlha ya kgotla-peomolao ya porofense morago ga tlhopho
- (b)

[Tema (b) e tlogetswe ka k. 2 ya Molaotheo Tlhabololo ya Bosomenne ya Molao wa 2008.]

[Kl.(3) e emetswe ke k. 2 ya Molaotheo Tlhabololo ya Borobongwe ya Molao wa 2002 le go emelwa ke kl 2 ya Molaotheo Tlhabololo ya Bosomenne ya Molao wa 2008]

- (4) Motho o khutla go nna moemedi wa leruri fa motho yoo –
- (a) a khutla go nonofela go ka tlhophiwa go nna tokololo ya kgotlapeomolao ya porofense; ka ntlha ya lebaka lengwe ntle le go kgethiwa go nna moemedi wa leruri;
- (b) a kgethetswe go ya kwa Kabineteng;
- (c) a latlhegetswe ke boikanyego jwa kgotlapeomolao e bile a bilelwa morago ke lekoko le le tlhagisitseng motho yoo;
- (d) a khutla go nna tokololo ya lekoko le le mo kgethileng e bile a bilelwa morago ke lekoko leo; kgotsa
- (e) a seyo mo Khanseleng ya Bosetšhaba ya Diporofense ntle le tetla mo mabakeng a melawana le ditaello tsa Khansela le laetseng tatlhegelo ya tiro jaaka moemedi wa leruri.
- (5) Diphatlhatiro mo baemeding ba leruri di tshwanetse go tlatlwa ka mabaka a peomolao ya bosetšhaba.
- (6) Pele ditokololo di simolola go dira ditiro tsa tsona mo Khanseleng ya Bosetšhaba ya Diporofense, di tshwanetse go ikana, kgotsa go dumela boikanyego ba bona mo Rephaboliking le boikobo mo Molaotheong, go ya ka Mametlelelo 2.

Dipitso tsa Khansela ya Bosetšhaba

63. (1) Khansela ya Bosetšhaba ya Diporofense e ka tlhoma nako le bolelele ba dipitso tsa yona le dipaka tsa khunologo.
- (2) Poresidente a ka epa pitso ya Khansela ya Bosetšhaba go tla pitsong e e kgethegileng ka nako nngwe le nngwe go tsamaisa merero e e kgethegileng.

- (3) Dipitso tsa Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense di letleletswe go nna kwa mafelong mangwe ntle le bodulo ba Palamente fela mo mabakeng a kgalhego ya botlhe, pabalesego kgotsa tshiamelo le fa go rulaganyeditswe mo melawaneng le ditaelo tsa Khansele.

Modulasetulo le Batlatsa Modulasetulo

64. (1) Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense e tshwanetse go tlhophisa Modulasetulo le Batlatsamodulasetulo ba babedi go tswa mo baemeding.
- (2) Modulasetulo le mongwe wa Batlatsamodulasetulo ba tlhophiwa go tswa mo baemeding ba leruri, dingwaga di le tlhano ntle le fa paka ya bona jaaka baemedi e fela pele ya nako.
- (3) Motlatsa Modulasetulo o mongwe o tlhophiwa paka ya ngwaga o le mongwe, e bile o tshwanetse go latelwa ke moemedi go tswa porofenseng e nngwe, gore porofense nngwe le nngwe e emelwe ka go latelana jalo.
- (4) Moatlhodimogolo o tshwanetse go okama ditlhopho tsa Modulasetulo, kgotsa a tlhoma yo mongwe wa baatlhodi go dira jalo. Modulasetulo o okama go tlhophiwa ga Batlatsamodulasetulo.

[Kl.(4) e emetswe ke k. 5 ya Molaotseo Tlhabololo wa Borataro wa Molao wa 2001 e]

- (5) Thulaganyo e e atoloswang mo Karolong A ya Mametlelelo 3 e dira mo go tlhophiweng ga Modulasetulo le Batlatsamodulasetulo.
- (6) Khansele ya Bosetšhaba e ka rola Modulasetulo kgotsa Motlatsamodulasetulo tiro.
- (7) Go ya ka melao le ditaelo tsa yona Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense e ka tlhophisa go tswa mo baemeding baokamedi ba bangwe gape go thusa Modulasetulo le Batlatsabadulasetulo.

Ditshwetso

65. (1) Ntle le fa Molaotseo o rulaganyeditseng ka mokgwa o sele –
- (a) porofense nngwe le nngwe e na le boutu e le esi e e neewang mo boemong ba porofense ke tlhogo ya kemedi ya yona; le
- (b) dipotso tsotlhe tse di fa pele ga Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense di rarabolwa ke fa bonnye diporofense tse tlhano di boutu go dumelelana le potso.

- (2) Molao wa Palamente, o o tlhomilweng go ya ka tsamaiso e e beilweng ka karolwana(1) kgotsa karolwana(2) ya karolo 76, o tshwanetse go rulaganyetsa tsamaiso e e tshwanang mo mabakeng a diporofense di rolelang thata mo dikemeding tsa tsona go neela diboutu mo boeng ba tsona.

Go tsaya karolo ga ditokololo tsa khuduthamaga ya Bosetšhaba

66. (1) Ditokololo tsa Kabinete le Batlatsa Tona, ba ka tsena pitso, e bile ba ka bua mo Khanseleng, mme ga ba letlelwe go bouta.
- (2) Khansele ya Bosetšhaba ya diporofense e ka lopa tokololo ya Kabinete, Motlatsa Tona, kgotsa motlankedi mo khuduthamageng ya bosetšhaba kgotsa ya porofense go tsena pitso ya Khansele kgotsa ya komiti ya Khansele.

Go tsaya karolo ga baemedi ba dipuso selegae

67. Palo e e sa feteng lesome ya baemedi ba nakwana ba ba rebotsweng ke pusoselegae e e rulaganeng, mo mabakeng a karolo 163, go emela ditlhopa tse di farologaneng tsa bommasepala, ba ka tsaya karolo fa go tlhokega mo ditsamaisong tsa Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense, mme ga ba na go bouta.

Dithata tsa Khansele ya Bosetšhaba

68. Mo go diragatseng dithata tsa yona tsa peomolao, Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense e ka –
- (a) sekaseka, atlanegisa, tlhabolola, tlhagisa ntsha ya tlhabolola, kgotsa ya kgaphela thoko peomolao nngwe le nngwe e e fa pele ga Khansele go ya ka kgaolo e; e bile
- (b) e ka simolola kgotsa ya baakanya peomolao e e welang mo karolong ya tiragatso e e kwadilweng mo lenaneong la Mametlelelo 4 kgotsa peomolao nngwe e e umakiwang mo karolong 76(3), fela e ka se simolole kgotsa ya baakanya Melaotlomo ya ditshelete.

Bopaki kgotsa tshedimosetso fa pele ga Khansele ya Bosetšhaba

69. Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense kgotsa nngwe le nngwe ya dikomiti tsa yona e ka –

- (a) bitsa ka molao motho mongwe le mongwe go tlhagelela fa pele ga yona go neela bopaki ka go ikana kgotsa go dumela kgotsa go supa dikwalo;
- (b) e ka lopa setheo kgotsa motho mongwe le mongwe go e neela pego; e ka pateletsa, ka mabaka a peomolao ya bosetšhaba kgotsa melawana le ditaelo, motho mongwe le mongwe kgotsa setheo go inaakanya le taelo ya go tlhagelela fa pele ga yona mo mabakeng a temana(a) kgotsa(b); le
- (c) go amogela diphethišene, boemedi kgotsa diithagiso go tswa go batho kgotsa ditheo dingwe le dingwe tse di nang le kgalhego.

Dithulaganyo tsa ka fa teng, ditsweletso le ditsamaiso tsa Khansele ya Bosetšhaba

70. (1) Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense e ka –
- (a) tlhomamisa le go laola dithulaganyo tsa yona tsa ka fa teng, ditsweletso le ditsamaiso; le
 - (b) go tlhama melawana le ditaelo tebang le merero ya yona, ka tlhokomelo ya boemedi le tseokarolo ya demokerasi, maikarabelo, e e mo pontsheng le kamego ya botlhe.
- (2) Melawana le ditaelo tsa Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense e tshwanela go rulaganyetsa –
- (a) go tlhomiwa, go bopiwa, maatla, ditiro, ditsamaiso le pakatiro ya dikomiti tsa yona;
 - (b) go tsaya karolo ga diporofense mo ditsamaisong tsa yona ka mokgwa o o tsamaelanang le demokerasi;
 - (c) go tsaya karolo mo ditsamaisong tsa Khansele, le dikomiti tsa yona, ga makokopotlana a a emetsweng mo Khanseleng, ka mokgwa o o tsamaelanang le demokerasi, gangwe le gape fa morero o tshwanetse go swediwa go ya ka karolo 75.

Ditetelele

71. (1) Baemedi go Khanseleng ya Bosetšhaba ya Diporofense, le batho ba ba umakiwang mo dikarolong 66 le 67 –
- (a) ba na le kgololosego ya go bua mo Khanseleng le mo dikomiting tsa yona, go ya ka ga taolo ya melawana le ditaelo tsa yona; gape

- (b) ga go dikgato fa tlase ga molao wa selegae kgotsa wa tshenyo tse di katsewang kgatthanong le bona, ga ba na ba tshwarwa, ba tlhatlhelwa kgotsa ba duela di tshenyegelo ka ntsha ya –
 - (i) sengwe le sengwe se ba se buileng mo, ba se supileng fa pele, kgotsa ba se tlhagisitseng go Khansele, kgotsa nngwe ya dikomiti tsa yona; kgotsa
 - (ii) sengwe le sengwe se se upulotseng ka ntsha ya sengwe le sengwe se ba se buileng mo, ba se supileng fa pele, kgotsa ba se tlhagisitseng go Khansele, kgotsa nngwe ya dikomiti tsa yona.
- (2) Ditetelelelo le ditshireletsego dingwe tsa Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense, baemedi go Khansele, le batho ba ba umakilweng mo dikarolong 66 le 67, di ka bewa ke peomolao ya bosetšhaba.
- (3) Dituelo, ditshiamelo-ketla le dithuso tse di duelwang ditokololo tsa leruri tsa Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense ke tsa tuelo e e tlhamaletseng go tswa Letloleng la Lotseno la Bosetšhaba.

Phitlhelelo le go tsaya karolo ga botlhe mo Khanseleng ya Bosetšhaba

72. (1) Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense e tshwanela go –
- (a) kgontsha go tsaya karolo ga botlhe mo peomolaong le mo ditiragalong tsothle tsa Khansele le dikomiti tsa yona, le
 - (b) go tsamaisa merero ya yona ka mokgwa o o mo pontsheng, le go tsenya dipitso, le ka ga dikomiti tsa yona, mo phatlalatseng; mme, dikgato tse di isegang di ka tsewa –
 - (i) go laola phitlhelelo ya botlhe, go akarediwa phitlhelelo ya bophasalatsi, go Khansele le dikomiti tsa yona; le
 - (ii) go rulaganyetsa phuruphutso ya motho mongwe le mongwe, le, fa go tshwanela, go kganela go tsena kgotsa go tloswa ga motho mongwe le mongwe.
- (2) Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense e ka seka ya thibela setšhaba, go akaretsa le bophasalatsi, mo pitsong ya komiti ya yona, ntle le fa go le matshwanedi e bile go siame go dira jalo mo boaging jo bo buletsweng botlhe le ba demokerasi.

Tiragatso ya Peomolao ya Bosetšhaba

Melaotlhomong Yotlhe

73. (1) Melaotlhomong mongwe le mongwe o ka tlhagisiwa mo Kokoanong ya Bosetšhaba.
- (2) Ke fela tokololo ya Kabinete kgotsa Motlatsa Tona, kgotsa tokololo, kgotsa komiti, ya Kokoano, e e ka tlhagisang Melaotlhomong mo Kokoanong, mme ke fela tokololo ya Kabinete e e rweleng maikarabelo a merero ya ditšhelete tsa bosetšhaba e ka tlhagisang Melaotlhomong e e latelang mo Kokoanong:
- (a) Melaotlhomong wa madi, kgotsa
- (b) Melaotlhomong o o tlamelang peomolao e e akanngwang mo karolong 214.
- [Kl.(2) e emetswe ke k. 1(a) ya Molaotheo Tlhabololo wa Bosupa wa Molao wa 2001]
- (3) Melaotlhomong o o umakiwang mo karolong 76(3), ntle le Melaotlhomong o o kailweng mo karolwaneng(2)(a) kgotsa(b) ya karolo e, o ka tlhagisiwa mo Khanseleng ya Bosetšhaba ya Diporofense.
- [Kl.(3) e emetswe ke k. 1(b) Molaotheo Tlhabololo wa Bosupa wa Molao wa 2001.]
- (4) Ke fela tokololo, kgotsa komiti ya Khansela ya Bosetšhaba ya Diporofense e ka tlhagisang Melaotlhomong mo Khanseleng.
- (5) Melaotlhomong o o fetisisweng ke Kokoano Bosetšhaba o tshwanelwa go romelwa go Khansela ya Bosetšhaba ya Diporofense, fa o tshwanela go sekegelwa ke Khansela; Melaotlhomong o o fetisisweng ke Khansela o tshwanetse go romelwa go Kokoano Bosetšhaba.

Melaotlhomong e e tlhabololang Molaotheo

74. (1) Karolo 1 le karolwana e, di ka tlhabololwa ke Melaotlhomong o o fetisisweng ke –
- (a) Kokoano Bosetšhaba ka tshegetso ya diboutu tsa bonnye ba diperesente di le 75 tsa maloko a yona; le
- (b) Khansela ya Bosetšhaba ya Diporofense, ka tshegetso ya diboutu tsa bonnye ba diporofense di le thataro.
- (2) Kgaolo ya 2 e ka tlhabololwa ke Melaotlhomong o o fetisisweng ke –
- (a) Kokoano Bosetšhaba ka tshegetso ya diboutu tsa bonnye ba pedi-tharong tsa maloko a yona; le
- (b) Khansela ya Bosetšhaba ya Diporofense, ka tshegetso ya diboutu tsa bonnye ba

- diporofense di le thataro.
- (3) Kaelo nngwe le nngwe ya Molaotseo e ka tlhabololwa ke Molaotseo o o fetisitsweng ke –
 - (a) Kokoano Bosetšhaba, ka tshegetso ya diboutu tsa bonnye ba pedi-tharong tsa maloko a yona; le
 - (b) Gape ke Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense, ka tshegetso ya diboutu tsa bonnye ba diporofense di le thataro, fa tlhabololo –
 - (i) e golagane le ntlha e e amang Khansele;
 - (ii) e fetola melwane ya porofense, dithata, ditiro kgotsa ditheo; kgotsa
 - (iii) e tlhabolola kaelo e e golaganeng ka tlhamalalo le ntlha ya porofense.
 - (4) Molaotlomo o o tlhabololang Molaotseo o ka seka wa akaretsa dikaelo dingwe ntle le ditlhabololo tsa molaotseo le dintlha tse di golaganeng le ditlhabololo.
 - (5) Bonnye malatsi a le 30 pele Molaotseo o o fetolang Molaotseo o tlhagisiwa go ya ka karolo 73(2), motho kgotsa komiti e e ikaelelang go tlhagisa Molaotlomo e tshwanetse –
 - (a) Go phasalatsa mo kaseteng ya bosetšhaba ya puso, go ya ka melao le ditaello tsa Kokoano Bosetšhaba, dintlha tsa tlhabololo e e ikaeletseng gore botlhe ba tshwaele mo go yona;
 - (b) Go neela, go ya ka melao le ditaello tsa Kokoano, dintlha tseo go Kgotlepeomolao ya Porofense go tlhagisa maikutlo a bona; le
 - (c) Go neela go ya ka melao le ditaello tsa Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense, dintlha tse go kgontsha gore botlhe ba ganetsane ka tsona, fa tlhabololo e e tsikingwang e se tlhabololo e go tlhokegang gore e fetisiwe ke Khansele.
 - (6) Fa Molaotlomo o o tlhabololang Molaotseo o tlhagisiwa la ntlha, motho kgotsa komiti e e tlhagisang Molaotlomo e tshwanetse go neela ditswaelo dingwe le dingwe tse di kwadilweng tse di amogetsweng go tswa mo bathong botlhe le dikgotlapeomolao tsa diporofense –
 - (a) go Mmusakgotla go di tlhagisa mo Kokoanong Bosetšhaba; le
 - (b) go ya ka ditlhabololo tse di umakiwang mo karolwaneng(1)(2) kgotsa(3)(b), go Modulasetilo wa Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense go di sekaseka mo Khanseleng.
 - (7) Molaotlomo o o tlhabololang Molaotseo o ka seka wa boutelwa mo Kokoanong Bosetšhaba mo malatsing a le 30 a –

- (a) go tlhagisiwa ga ona, fa Kokoano e le mo pitsong fa Molaotlhom o tlhagisiwa; kgotsa
 - (b) go sekasekwa ga ona mo Kokoanong, fa Kokoano e le mo boikhutsong fa Molaotlhom o tlhagisiwa.
- (8) Fa Molaotlhom o o umakiwang mo karolwaneng 3(b), kgotsa karolo nngwe le nngwe ya Molaotlhom, o ama fela porofense e e rileng kgotsa diporofense, Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense e ka seka ya fetisa Molaotlhom kgotsa karolo e e amegang, ntle le fa e amogetswe ke Kgotlepeomolao kgotsa Dikgotlapeomolao tsa porofense kgotsa diporofense tse di amegang.
- (9) Molaotlhom o o tlhabololang Molaotleo o o amogetsweng ke Kokoano Bosetšhaba, le foo go leng maleba, ke Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense, o tshwanetse go neelwa Poresidente gore a o rebole.

Melaotlhom ya gale e e sa ameng diporofense

75. (1) Fa Kokoano Bosetšhaba e atlanegisa Molaotlhom o o welang kwa ntle ga makala a tiragatso a a kwadilweng mo karolong 74 kgotsa 76 e dirang, Molaotlhom o tshwanetse o go romelwa go Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense le gore o sekasekwe go ya ka thulaganyo e e latelang:
- (a) Khansele e tshwanela go –
 - (i) atlanegisa Molaotlhom;
 - (ii) atlanegisa Molaotlhom ka taolo ya ditlhabololo tse di tshisintsweng ke yona; kgotsa ya
 - (iii) kgapela Molaotlhom thoko.
 - (b) Fa Khansele e atlanegisa Molaotlhom ntle le go tshitshinya ditlhabololo, Molaotlhom o tshwanelwa go neelwa Poresidente go o rebola.
 - (c) Fa Khansele e kgapela Molaotlhom thoko kgotsa e o fetisa ka ditlhabololo, Kokoano Bosetšhaba e tshwanetse go sekegela Molaotlhom gape, go tswa tsiya tlhabololo nngwe le nngwe e e tshitshintsweng ke Khansele, gape e ka –
 - (i) fetisa Molaotlhom gape, o na le kgotsa ntle le ditlhabololo; kgotsa
 - (ii) ya swetsa go se tswelole ka Molaotlhom.
 - (d) Molaotlhom o o atlanegisitsweng ke Kokoano Bosetšhaba mo mabakeng a tema(c) o tshwanela go tlhagisiwa go Poresidente go rebola.
- (2) Fa Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense e boutela ntlha e e atlhaatlhiwang mo

mabakeng a karolo e, karolo 65 ga e dire; mme boemong ba se –

- (a) mongwe le mongwe wa baemedi ba porofense o na le boutu e le esi;
- (b) nngwe-tharong ya baemedi ba tshwanetse go nna teng pele go boutelwa ntlha eo;
- (c) ntlha e swetswa ka bontsi ba diboutu tse di neetsweng, mme fa go le palo e e maleka ya diboutu ka fa mathakoreng oomabedi a ntlha, moemedi o a okameng o tshwanela go neela boutu ya makgaolakgang.

Melaotlhomong ya gale e e amang diporofense

76. (1) Fa Kokoano Bosetšhaba e fetisa Molaotlhomong o o kwadiilweng mo dikarolwaneng(3),(4) kgotsa(5) mo Molaotlhomong o, o tshwanetse go romelwa kwa Khanseleng ya Bosetšhaba ya Diporofense gore o sekasekwe go ya ka dithulaganyo tse di latelang:
- (a) Kokoano Bosetšhaba e tshwanelwa ke go –
 - (i) fetisa Molaotlhomong;
 - (ii) fetisa Molaotlhomong o o tlhabolotsweng; kgotsa
 - (iii) go kgapela Molaotlhomong thoko.
 - (b) Fa Molaotlhomong o o amogetsweng ke Kokoano Bosetšhaba ntle le tlhabololo, Molaotlhomong o tshwanelwa ke go neelwa Poresidente go rebola.
 - (c) Fa Kokoano Bosetšhaba e fetisa Molaotlhomong o o tlhabolotsweng, Molaotlhomong o o tlhabolotsweng o tshwanelwa go romelwa go Khanseleng ya Bosetšhaba, mme fa Khansela e fetisa Molaotlhomong o o tlhabolotsweng, o tshwanelwa go neelwa Poresidente go o rebola.
 - (d) Fa Khansela ya Bosetšhaba e kgapela Molaotlhomong thoko, kgotsa fa Kokoano Bosetšhaba e kgapela thoko Molaotlhomong o o tlhabolotsweng oo rometsweng kwa go yona go ya ka mabaka a temana(c), Molaotlhomong o, fa go le maleba, le, 52 Molaotlhomong o o tlhabolotsweng, e tshwanelwa go romelwa wa Komiting ya Botsereganyi, e e ka dumelelanang ka –
 - (i) Molaotlhomong jaaka o fetisitswe ke Kokoano;
 - (ii) Molaotlhomong o o tlhabolotsweng jaaka o fetisitswe ke Khansela; kgotsa
 - (iii) Sebopego se sengwe sa Molaotlhomong.
 - (e) Fa Komiti ya Botsereganyi e sa kgone go dumelelana mo malatsing a le 30, Ka Molaotlhomong o rometsweng mo go yone, Molaotlhomong ga o sa tlhoke o dira ntle le fa Kokoano Bosetšhaba e ka fetisa Molaotlhomong gape, mme e

- tshegeditswe ke boutu ya bonnye pedi-tharong ya ditokololo tsa yona.
- (f) Fa Komiti ya Botsereganyi e dumelelana ka Molaotlhom o tshwanela go romelwa Khansele ke Kokoano Bosetšhaba, Molaotlhom o tshwanela go romelwa Khansele ya Bosetšhaba, mme fa Khansele e fetisa Molaotlhom o tshwanela go newa Poresidente go o rebola.
- (g) Fa Komiti ya Botsereganyi e dumelelana ka Molaotlhom o o tlhabolotsweng jaaka o fetisitse ke Kokoano Bosetšhaba, Molaotlhom o tshwanela go romelwa kwa Khanseleng ya Bosetšhaba, mme fa o fetisiwa ke Khansele, o tshwanela wa neelwa Poresidente go o rebola.
- (h) Fa Komiti ya Botsereganyi e dumelelana ka sebopego sengwe sa Molaotlhom o, sebopego seo sa Molaotlhom se tshwanela go romelwa go Kokoano Bosetšhaba le Khansele ya Bosetšhaba, mme fa se fetisiwa ke Kokoano le Khansele, se tshwanetse go neelwa Poresidente go se rebola.
- (i) Fa Molaotlhom o rometswe kwa Khanseleng ya Bosetšhaba go ya ka tema(f) kgotsa(h) mme o sa fetisiwe ke Khansele, Molaotlhom ga o sa tlhole o dira, ntle le fa Kokoano Bosetšhaba e fetisa Molaotlhom e tshegeditswe ke boutu ya bonnye ba pedi-tharong ya maloko a yona.
- (j) Fa Molaotlhom o rometswe kwa Kokoanong ya Bosetšhaba ka mabaka a tema (g) kgotsa(h) o sa fetisiwe ke Kokoano, Molaotlhom ga o sa tlhole o dira, mme Molaotlhom jaaka o ne o fetisitse ke Kokoano pele, o ka fetisiwa gape ke Kokoano, mme o tshegediwa ke boutu ya bonnye peditharong ya ditokololo tsa yona.
- (k) Molaotlhom o o fetisitsweng ke Kokoano Bosetšhaba mo mabakeng a tema(e),(i) kgotsa (j) o tshwanela go romelwa go Poresidente go o rebola.
- (2) Fa Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense e fetisa Molaotlhom o o welang mo lekaleng la tiragatso e e kwadilweng mo karolwaneng (3), Molaotlhom o tshwanela go romelwa go Kokoano Bosetšhaba gore go dirwe ka ona go ya ka thulaganyo e e latelang:
- (a) Kokoano Bosetšhaba e tshwanela ke go –
- fetisa Molaotlhom;
 - fetisa Molaotlhom o o fetotsweng; kgotsa
 - go kgaphela Molaotlhom thoko.
- (b) Molaotlhom o o amogetsweng tse Kokoano Bosetšhaba go ya ka temana (a)(i) o tshwanela go neelwa Poresidente go o rebola.

- (c) Fa Kokoano Bosetšhaba e fetisa Molaotlhom o o tlabelotsweng, Molaotlhom o o tlabelotsweng o tshwanetse go romelwa go Khansele ya Bosetšhaba, mme fa Khansele e fetisa Molaotlhom o o tlabelotsweng o tshwanelwa go romelwa go Poresidente go o rebola.
 - (d) Fa Kokoano Bosetšhaba e kgaphela Molaotlhom thoko, kgotsa fa Khansele ya Bosetšhaba e gana go fetisa Molaotlhom o o tlabelotsweng o o rometsweng go yona go ya ka tema(c), Molaotlhom, fa go le maleba, Molaotlhom o o tlabelotsweng, di tshwanelwa go romela kwa Komiting ya Botsereganyi, e e ka nnang ya dumelelana ka –
 - (i) molaotlhom jaaka e fetisitswe ke Khansele;
 - (ii) molaotlhom o o tlabelotsweng jaaka o fetisitswe ke Kokoano; kgotsa
 - (iii) sebopego se sengwe sa Molaotlhom.
 - (e) Fa komiti ya Botsereganyi e sa kgone go dumelelana mo malatsing a le 30 ka Molaotlhom o rometsweng mo go one, Molaotlhom ga o sa tlhole o dira.
 - (f) Fa Komiti ya Botsereganyi e dumelelana ka Molaotlhom jaaka o fetisitswe ke Khansele ya Bosetšhaba, Molaotlhom o tshwanetse go romelwa kwa Kokoano Bosetšhaba, mme fa Kokoano e fetisa Molaotlhom, Molaotlhom o tshwanelwa wa neelwa Poresidente go o rebola.
 - (g) Fa Komiti ya Botsereganyi e dumelana ka Molaotlhom o o tlabelotsweng jaaka o fetisitswe ke Kokoano Bosetšhaba, Molaotlhom o tshwanelwa wa romelwa go Khansele ya Bosetšhaba, mme fa o fetisiwa ke Khansele, o tshwanelwa wa neelwa Poresidente go o rebola.
 - (h) Fa Komiti ya Botsereganyi e dumelelana ka sebopego se sengwe sa Molaotlhom, sebopego seo sa Molaotlhom se tshwanela go romelwa kwa Khanseleng ya Bosetšhaba le Kokoano Bosetšhaba ka bobedi, mme fa se fetisiwa ke Khansele le Kokoano, se tshwanelwa go romelwa go Poresidente go se rebola.
 - (i) Fa Molaotlholm o rometswe go Kokoano Bosetšhaba go ya ka tema(f) kgotsa(h) mme o sa fetisiwe ke Kokoano Bosetšhaba, Molaotlhom ga o sa tlhole o dira.
- (3) Molaotlhom o ka sekasekwa go ya ka thulaganyo e t thomamisitsweng mo karolwaneng(1) kgotsa(2) fa go rulaganyetswa peomolao ka ponelopele mo go nngwe le nngwe ya dikarolo tse di latelang,
- (a) karolo 65(2);

- (b) karolo 163;
 - (c) karolo 182;
 - (d) karolo 195(3)le(4);
 - (e) karolo 196; le
 - (f) karolo 197.
- (4) Molaotlhom o tshwanelwa go sekasekwa go ya ka thulaganyo e e tlhomamisitsweng ke karolwana (1) fa e o rulaganyetsa peomolao—
- (a) e e bonelwang pele mo karolong 44(2), kgotsa 220(3); kgotsa
 - (b) e e bonelwang pele golo gongwe mo Kgaolong 13, e e amang dikgatlhego tsa matlotlo tsa lekala la puso ya porofense.

[Tema(b) e emetswe ke k. 1 Molaotheo Tlhabololo wa Bosomenngwe wa Molao wa 2003.]

- (5) Molaotlhom o o akantsweng mo karolo 42(6) o tshwanelwa go sekasekwa go ya ka thulaganyo e e tlhomilweng mo go karolwana (1), ntle le fa –
- (a) fa Kokoano Bosetšhaba e boutela ka Molaotlhom o, dikaelo tsa karolo 53 (1) ga di dire; boemong ba se, Molaotlhom o ka fetisiwa fela fa bontsi ba ditokololo tsa Kokoano di bouta go dumelelana le ona; le
 - (b) fa Molaotlhom o romelwa go Komiti ya Botsereganyi, melawana e e latelang e a dira:
 - (i) Fa Kokoano Bosetšhaba e sekaseka Molaotlhom o jaaka o akantswe mo go karolwana(1) (g) kgotsa(h), Molaotlhom o o, o ka fetisiwa fela fa bontsi ba ditokololo tsa Kokoano ba bouta go dumelelana le ona.
 - (ii) Fa Kokoano Bosetšhaba e sekaseka Molaotlhom o jaaka o akantswe mo go karolwana(1)(e),(i) kgotsa (j), Molaotlhom o o ka fetisiwa fela fa bonnye pedi-tharong ba ditokololo tsa Kokoano ba bouta go dumelelana le ona.
- (6) Karolo e, ga e amane le Melaotlhom o ya ditšhelete.

Melaotlhom o ya Tšhelete

77. (1) Molaotlhom o ke Molaotlhom o wa tšhelete fa o,
- (a) lekanyetsa tšhelete,
 - (b) duedisa makgetho a bosetšhaba, makgethwana, ditefelo kgotsa dituediso tsa tlaleletso,
 - (c) fedisa kgotsa o fokotsa, kgotsa o rebola dikgololo mo makgethong mangwe le

- mangwe a bosetšhaba, makgethwana, ditefelo kgotsa dituediso tsa tlaleletso, kgotsa
- (d) dumelela dituediso tsa tlhamalalo kgatthanong le Letlole la Lotseno la Bosetšhaba, ntle le Molaotlhommo o o akanngwang mo karolong 214 o o dumelelang dituediso tsa tlhamalalo.
- (2) Molaotlhommo wa tšhelete ga o tshwanelwa go samagana le morero mongwe ntle le -
- (a) morero o monnye malebana le tekanyetso ya tšhelete,
- (b) go duedisa makgetho a bosetšhaba, makgethwana, ditefelo kgotsa dituediso tsa tlaleletso, go fedisa kgotsa go fokotsa,
- (c) go rebola dikgololo mo makgethong a bosetšhaba, makgethwana, ditefelo kgotsa dituediso tsa tlaleletso, kgotsa
- (d) Tumelelo ya dituediso tsa tlhamalalo kgatthanong le Letlole la Lotseno lwa Bosetšhaba.
- (3) Melaotlhommo yotlhe ya tšhelete e tshwanetse go sekasekiwa go ya ka thulaganyo e e tlhagisiwang ke karolo 75. Molao wa Palamente o tshwanetse go tlamela thulaganyo go tlhabolola Melaotlhommo ya tšhelete fa pele ga Palamente.

[K. 77 e emetswe ke k. 2 ya Molaotheo Tlhabololo wa Bosupa wa Molao wa 2001.]

Komiti ya Botsereganyi

- 78 . (1) Komiti ya Botsereganyi e dirwa ke –
- (a) Ditokololo di le robongwe tsa Kokoano Bosetšhaba di tlhophilwe ke ditokololo tsa Kokoano go ya tsamaiso e e beilweng ka melawana le ditaelo tsa Kokoano mme e dira gore boemedi ba makoko bo nne ka mogwa o makoko a emetswang ka gone mo Kokoanong; mme
- (b) moemedi a le mongwe go tswa mo go nngwe le nngwe ya dikemedi tsa diporofense mo Khanseleng ya Bosetšhaba ya Diporofense, a supilwe ke kemedi.
- (2) Komiti ya Botsereganyi e dumelelane ka sebopego sa Molaotlhommo, kgotsa e sweditse ka kgang, fa sebopego seo, kgotsa lethakore lengwe la kgang, le engwe nokeng ke –
- (a) bonnye ba le batlhano ba dikemedi tsa Kokoano Bosetšhaba; le
- (b) bonnye ba le batlhano ba baemedi ba Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense.

Thebolo ya Melaotlhommo

79. (1) Poresidente o tshwanelwa ke go rebola le go saena Molaotlhommo o o fetisisweng go ya ka kgaolo e, kgotsa fa Poresidente a na le dipelaelo ka ga bomolaotheo ba Molaotlhommo, o o busetsa morago go Kokoano Bosetšhaba go sekwasekwa sešwa.
- (2) Melawana e e tshwaraganetsweng e tshwanetse go neela thulaganyo go, le mokgwa wa, go tsaya karolo mo go sekasekeng sešwa ga molaotlhommo ke Kokoano Bosetšhaba le Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense.
- (3) Khansele ya Bosetšhaba ya Diporofense e tsaya karolo mo go sekasekiweng sešwa ga Molaotlhommo o Poresidente a o buseditseng morago go Kokoano Bosetšhaba fela fa –
- (a) go sa kgotsofale ga Poresidente ka bomolaotheo ba molaotlhommo bo golagana le morero wa botsamaisi jo bo amang Khansele; kgotsa
- (b) karolo 74(1),(2) kgotsa(3)(b) kgotsa 76 e ne e dira mo go fetisiweng ga Molaotlhommo.
- (4) Fa, morago ga kakanyo sešwa, Molaotlhommo o arabela dipelaelo tsa ga Poresidente ka botlalo, Poresidente o tshwanetse go rebola a ba a saena Molaotlhommo; go seng jalo, Poresidente o tshwanela ke go –
- (a) rebola a bo a saene Molaotlhommo; kgotsa
- (b) a o romele go kgotlatshekelo ya Molaotheo go tsaya tshwetso ka bomolaotheo ba ona.
- (5) Fa Kgotsatshekelo ya Molaotheo e swetsa gore Molaotlhommo o mo Molaotheong, Poresidente o tshwanela go o rebola le go o saena.

Kopo ya ditokololo tsa Kokoano Bosetšhaba go Kgotsatshekelo ya Molaotheo

80. (1) Ditokololo tsa Kokoano Bosetšhaba di ka dira kopo go Kgotsatshekelo ya Molaotheo go senka taelo e e atholang gore Molao otlhe kgotsa karolo ya Molao, o o fetisisweng ke Kokoano ga o ka fa molaotheong.
- (2) Kopo –
- (a) e tshwanetse ya tshagediwa ke bonnye nngwe-tharong ya ditokololo tsa Kokoano; e bile
- (b) e tshwanelwa go dirwa morago mo malatsing a le 30, go simolola fa Poresidente a rebola e bile a saena Molao;

- (3) Kgotlatshekelo ya Molaotheo e ka laela gore molao otlhe, kgotsa karolo eo e leng setlhogo sa kopo, ka mabaka a karolotlaleletso (1), ga e na matla go fitlha Kgotlatshekelo e tihomamisa ka mokgwa mongwe, fa –
 - (a) dikgatlhego tsa bosiamisi di tlhoka seo; le
 - (b) fa kopo e na le tshono ya go atlega.
- (4) Fa kopo e sa atlega, e bile e sena kgonagalo ya go atlega, Kgotlatshekelo ya Molaotheo e tshwanetse go laela bakopi go duela ditshenyegelo.

Phasalatso ya Melao

81. Molaotlhomolo o amogetsweng le go saeniwa ke Mopresidente e nna Molao wa Palamente, e bile o tshwanetse go phasaladiwa ka bonako, mme o simolola go dira Morago ga go phatlalatswa, kgotsa ka motlha o tihomamisitsweng go ya ka ditaelo tsa Molao.

Polokeseo ya Melao ya Palamente

82. Kgatiso e e amogetsweng ya Molao wa Palamente ke bopaki bo bo feleletseng jwa ditsamaiso tsa Molao oo e bile, morago ga phasalatso, o tshwanetse go bewa mo polokeseong ya Kgotlatshekelo ya Molaotheo.